

HISTORIE RDG

Historie dvou oddělení Nemocnice Jihlava – radiodiagnostického a radioterapeutického je společná od roku 1950 až do 31.1.1972, do tohoto data byla činnost obou soustředěna do jednoho „Radiologického oddělení“.

Radiologické oddělení bylo založeno dne 1.6.1950 jako součást Krajské nemocnice v Jihlavě (KÚNZ Jihlava) v areálu dnešní t.z. staré nemocnice. Oddělení zakládal a prvním přednostou se stal prim.MUDr. Vladimír Malý, prvním sekundárním lékařem byl MUDr. Karel Kupec.

Radiologické oddělení mělo ve svém počátku dvě části : Oddělení centrálního rentgenu se sídlem v suterénu chirurgického pavilónu a skládalo se z rtg diagnostiky a z rtg terapie. Oddělení provádělo vyšetření pro hospitalizované i ambulantní pacienty, protinádorové a protizánětlivé rtg ozařování. Lůžkové oddělení pro onkologické nemocné v pavilónu „očním“, které sloužilo pro potřeby celého regionu Vysočiny (pro celý tehdejší Jihlavský kraj). Na oddělení pracovaly řádové sestry, první civilní laborantkou na rtg terapii v roce 1951 byla Běla Welzlová, první civilní laboranti na rtg diagnostice A. Kružík, J. Kasal, K. Pertlík začali pracovat v letech 1952 – 1953. V letech 1954 – 55 došlo k úplné výměně řádových sester civilním středně zdravotnickým personálem.

V průběhu let 1952-54 probíhaly rekonstrukční práce na pracovišti centrálního rentgenu v suterénu chirurgického pavilónu – vzniklo zde pracoviště, které novou dispozicí umožňovalo vyšetřit a léčit větší množství nemocných při větším pohodlí.

V roce 1954 byl uveden do provozu „Dům zdraví“, který byl ze začátku budován jako stavba pojišťovny, dokončen jako stavba pro sjednocenou ambulantní léčbu, později jako sídlo polikliniky.

V roce 1955 byl na centrální rentgen instalován na tehdejší dobu velmi moderní rtg přístroj – tomograf, který umožňoval vyšetřovat plíce, kosti a klouby i některé orgány ve vrstvách v horizontální rovině. Pro ústav znamenal velký přínos.

V roce 1960 při územní reorganizaci byl zrušen mimo jiné i „Jihlavský kraj“, KÚNZ a statut krajské nemocnice v Jihlavě. Spojením nyní již Okresní nemocnice s jihlavskou poliklinikou vznikl jeden velký zdravotní ústav – Nemocnice s poliklinikou v Jihlavě. Také radiodiagnostické oddělení s pracovištěm v nemocnici a na poliklinice tvořilo jeden celek.

Lékařský tým radiologického oddělení v 50. a 60. letech tvořili pod vedením MUDr. Malého postupně MUDr. Dalibor Novák, MUDr. Zdeněk Pánek, MUDr. Zdeněk Slezák, MUDr. Jan Štěpánek, MUDr. Zdeněk Nevařil, MUDr. Zdeněk Zrnečko, MUDr. Jiří Janda, MUDr. Nad'a Wernerová. V uvedených letech se na oddělení prováděla běžná rutinní rtg vyšetření, ze specializovaných : jednoduché končetinové a mozkové arteriografie, pneumoencefalografie (vyšetření mozkových komor a nepřímo mozku vzduchovou náplní), pneumoperimyelografie (vyšetření míchy a páteřního kanálu vzduchovou náplní), pneumoretroperitoneum (zobrazení prostoru za zadní stěnou břišní vzduchovou náplní), bronchografie a klasická rtg tomografie. Všechna vyšetření se prováděla pomocí přístrojů „předválečné výroby“, firmy Siemens (tj. vyrobených ve třicátých letech), která sloužily až do let šedesátých.

K 1.2.1972 bylo radiologické oddělení rozděleno na radiodiagnostické s primářem MUDr. Malým a radioterapeutické s primářem MUDr. Štěpánkem. Rozdělení odpovídalo požadavkům

doby, oba obory se bouřlivě rozvíjely a jejich činnosti se zřetelně odlišovaly. Na radiodiagnostice měl primář MUDr. Malý k dispozici nový, omlazený tým lékařů, který v počátku 70. let tvořili MUDr. Jiří Janda, MUDr. Jiří Kasal a MUDr. Černocho Alexandr.

Významný pokrok ve vyšetřování byl učiněn v roce 1975, kdy byl na radiodiagnostické oddělení instalován rychloměnič filmů firmy Siemens, který umožňoval provádět 1-3 snímky za vteřinu a byl nutným předpokladem pro provádění dokonalé angiografie – tj. rychlé snímkování kontrastem naplněných cév a jejich prostřednictvím i orgánů, které zásobují. Zavedení angiografie znamenalo kvalitativní skok při vyšetřování mozku, ledvin a dalších orgánů jako i vyšetřování vlastních cév, hlavně končetinových. V regionu Vysočiny bylo radiodiagnostické oddělení jediným, které provádělo tato vyšetření.

V roce 1976 byla zavedena nová vyšetřovací metoda – končetinová lymfografie (vyšetřování mízního systému dolních končetin, pánve a části břicha pomocí speciální kontrastní náplně). Přesné posouzení stavu mízních uzlin umožňuje přesnější a cílenou léčbu hlavně při nádorových onemocnění. Novou metodiku zavedl a 10 let prováděl MUDr. Kasal Jiří, později toto náročné vyšetření převzala MUDr. Koubová Věra. V současné době se od tohoto vyšetření ustupuje.

K 1.1.1979 se stává novým přednostou oddělení MUDr. Kasal. Primář MUDr. Malý vedl oddělení 28 let a za tu dobu vchoval řadu pozdějších primářů – MUDr. Kupec v Pelhřimově, MUDr. Janda v Jindřichově Hradci. MUDr. Malý založil ještě v druhé polovině 70. let oddělení nukleární medicíny, které 2 roky vedl, pak přešel na rtg oddělení polikliniky v Třešti, Telči, Jihlavě. Pracoval do konce roku 1990 a zemřel v lednu 1992.

V roce 1981 byla dokončena stavba diagnostického pavilonu, který byl první částí nové nemocnice. Téměř celé první poschodí nové budovy je určeno pro radiodiagnostické oddělení. V počátku bylo z 9 vyšetřoven vybaveno pouze 5, většina přístrojů byla vyrobena v roce 1978, některé staré byly převzaty z pracoviště Domu zdraví, kde radiodiagnostické oddělení bylo zrušeno. Na nové části RDG oddělení byla zahájena pracovní činnost v únoru 1981 pro poliklinickou část NsP.

Součástí nového pracoviště byl i nový, moderní mamografický přístroj firmy Philips, který znamenal výrazné zkvalitnění diagnostiky nemocí prsu. Přístroj byl opět jediný pro region Vysočiny, byl v činnosti 15 let bez vážnější poruchy a vyměněn v roce 1996 pro úplné opotřebení.

V červnu 1983 došlo k první etapě stěhování lůžkové části nemocnice do „interního pavilonu“ nové nemocnice. Také RDG oddělení přeneslo svou hlavní činnost na pracoviště v nové nemocnici. Ve staré nemocnici zůstal redukováný kolektiv pracovníků, pro potřeby chirurgických oborů.

V dubnu 1989 nemocnice získala po velkém úsilí první sonografický přístroj firmy Siemens.

Zvlášť významná pro nemocnici byla instalace rtg přístroje pro výpočetní tomografii (CT) v prosinci 1991. CT znamenalo opět kvalitativní změnu v diagnostice téměř všech medicínských oborů. Také tento přístroj byl několik let jediným na Vysočině.

V 80. a 90. letech se stabilizoval kolektiv pracovníků RDG oddělení. Primář MUDr. Kasal spolupracoval s lékařem MUDr. Černochem, MUDr. Koubovou, MUDr. Havránkovou a MUDr. Kudrnovou. Dlouholetý vedoucí laborant Eduard Jozífek, který tuto funkci zastával 26 let, předal Blance Vackové.

Pracovní kolektiv tvořilo celkem 5 lékařů, 25 laborantů a 3 provozní pracovnice.

V 90. letech se postupně mění pracovní náplň RTDG oddělení. Ubývá rtg vyšetření trávicí trubice, která jsou nahrazována endoskopickými metodikami a přibývá vyšetření sonografických, výpočetní tomografií, mění se angiografická technika, začínají se více provádět intervenční výkony pod kontrolou CT či sonografie. Nových metodik se ujímá MUDr. Černoch.

K 1.1.1997 končí po 18 letech ve funkci primáře MUDr. Kasal a vedení oddělení přechází na dlouholetého zástupce přednosta MUDr. Černocho, který je v pořadí třetím primářem radiodiagnostického oddělení v jeho téměř padesátileté historii.